

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2015/5364

KARAR TARİHİ : 04/10/2016

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

: 1- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

2- Beykoz Belediye Başkanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayet başvurusu, %98 oranında zihinsel engelli ağabeyi ile aynı evde ikamet ettiğini, evlerinin bulunduğu 25 metre uzunluğundaki çıkmaz sokağın girişine aracını park etme sıkıntısı yaşadığını ve sokak çok dik olduğundan, ağabeyini tekerlekli sandalye ile taşımının kendisi için aşırı güçlük teşkil ettiğini iddia ederek, söz konusu sokağa araç yolu yapılmasını eğer bu mümkün olamıyorsa engelli kardeşinin tekerlekli sandalye ile evinden çıktıktan sonra sokağa erişiminin kolaylaştırılmasını talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ

: 17.11.2015

I. USUL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1. Şikayet başvurusu, Kurumumuza 17/11/2015 tarih 11992 evrak numarası ile kayıt altına alınan şikayet dilekçesi ile yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca,

şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 10/08/2016 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Karar Önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön inceleme neticesinde, şikayet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, başvuru menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikayetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da herhangi bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikayetin inceleme ve araştırmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikayetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikayet başvurusu; Beykoz Sulh Hukuk Mahkemesinin ....../.. Esas, .../... sayılı ilamı ile .././2008 tarih ve .... numaralı .... Eğitim ve Araştırma Hastanesi Özürlü Sağlık Kurulu Raporuna göre %98 oranında zihinsel engelli ağabeyi ..'in vasisi olarak atandığını, zihinsel engelli ağabeyi ile aynı evde ikamet ettiğini, evlerinin bulunduğu 25 metre uzunluğundaki çıkmaz sokağın önüne park etme sıkıntısı yaşadığını, tekerlekli sandalye ile çıkartmanın kendisi için aşırı güçlük teşkil ettiğini iddia ederek, söz konusu çıkmaz sokağın ambulans girebilecek şekilde araç yolu yapılması eğer bu mümkün olamıyorsa engelli kardeşinin tekerlekli sandalye ile evinden çıktuktan sonra ..... sokağa erişiminin kolaylaştırılmasını talep etmektedir.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4. **Beykoz Belediye Başkanlığından** .././2015 tarihli ve ..... sayılı yazı ile konuyla ilgili gerekli bilgi ve belgeler talep edilmiş olup, .././2016 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda özetle;

4.1. Şikayet konusu olan çıkmaz sokağın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı (İ.B.B.B.) Boğaziçi İmar Müdürlüğü Boğaziçi Öngörünüm sınırları içerisinde kaldığı, bu hususta yol yapılması talep edilen alanda bulunan işgallerin kaldırılması için İ.B.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü ile gerekli yazışmaların yapıldığı, talebe konu alanın Beykoz İlçesi .... Mahallesi ... ada . parsel içerisinde kaldığının görülmekte olduğu, 22/07/1983 onaylı 1/1000 Ölçekli Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi Uygulama İmar Planında Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun 13/06/2011 tarih ve 2011/2 sayılı kararına göre sayısallaştırılmış ve güncellenmiş plan paftalarında “Koruya Katılacak Alan”da kaldığı,

4.2. 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 5 inci maddesinde; “Boğaziçi alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan vb. alanlar yeşil alan sayılır ve bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir” denildiği, ayrıca **Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında;** “İmar planı değişikliği ile çıkmaz sokak ihdas edilemez” denildiği,

4.3. Söz konusu sokak içerisinde bulunan çıkmaz sokağın planlara işlenmesinin yasa, yönetmelik ve meri imar planları kapsamında değerlendirilememekte olduğu,

4.4. Çıkmaz sokağın araç yolu yapılabilmesi için gerekli genişliğe sahip olmadığı, otoyol ve yerel yollar geometrik standartlarında belirtilen eğim, minimum yatay kurp çapı, dikey kurp çapı, duruş

görüş uzunluğu, şerit genişliği gibi unsurlara haiz olmadığı yanaşma ve dönme yarıçapı için ihtiyaç duyulan minimum ölçütleri karşılamadığı, standartlara göre minimum yol genişliğinin kesintisiz olarak 3.60 mt olması gerektiği,

4.5. Araç yolu yapılabilmesi için gerekli maksimum eğimin %12 iken harita mühendislerince yapılan ölçümde bu çıkmaz sokağın eğiminin %35 olarak tespit edildiği, ayrıca 5378 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğine ekli formda belirtilen maksimum eğimin de %12 olduğu,

4.6. Çıkmaz sokağın şeritlendirilerek araç yolu yapılabilecek genişlikte olmak üzere Boğaziçi Planlarına işlenmesi ve bu doğrultuda gerekli kamulaştırma işlemlerinin yapılması talebinin **yasa, yönetmelik ve meri plan kapsamında değerlendirilmemekte olduğu,**

4.7. Gerekli kamulaştırma çalışmaları yapılarak yeni imar yolunun %12 eğim ve altına getirilmesi koşuluyla plan değişikliği yapılarak planlara işlenebilmesi halinde çıkmaz sokaktaki engellerin kaldırılması ve yolun kullanıma uygun hale getirilmesi hususunda ivedilikle çalışma yapılabileceği belirtilmiştir.

4.8. İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığının .././2014 tarihli Beykoz Kaymakamlığına göndermiş olduğu yazıda; talep konusu alan ile ilgili olarak alınmış olan .././2014 tarihli İl İnsan Hakları Kurulu toplantısında kabul edilmiş olan “ambulans girişi sağlanacak şekilde yol veya taş döşemesinin uygun olmasına ilişkin Kurul Kararı” çerçevesinde; talep konusu alanın Boğaziçi Öngörünüm Sınırları içerisinde kalması nedeniyle, yol yapılması talep edilen alanda bulunan işgallerin kaldırılması için İ.B.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü ile gerekli yazışmaların yapıldığı ve Boğaziçi İmar Müdürlüğüne bağlı ekiplerce işgali bulunan duvarların kaldırıldığı, işgallerin kaldırılması sonrasında Müdürlük ekiplerince talep konusu alanda incelemeler yapıldığı ancak, yerinde yapılan ölçümlerde araç yolu yapılması istenen alanın araç yolu yapılması için gerekli genişliğe sahip olmadığı ve yapılabilecek maksimum yol eğimi olan %15’lik eğimin üstünde (%32’lik bir eğime sahiptir.) bir eğime sahip olduğunun tespit edildiği, söz konusu çıkmaz sokağın yol yapılabilecek eğime düşürülebilmesi için, bu alanın şevlendirilerek araç yolu yapılabilecek genişlikte olmak üzere Boğaziçi Öngörünüm Planlarına işlenmesi ve gerekli kamulaştırma işlemlerinin yetki ve sorumluluğun ilgili kurumda olması nedeniyle Boğaziçi İmar Müdürlüğüne yapılmasının gerektiği, talep konusu alanın “Koruya Katılacak Alan”da kaldığı, mevzuat hükümleri kapsamında söz konusu çıkmaz sokağın şevlendirilerek araç yolu yapılabilecek genişlikte olmak üzere Boğaziçi Öngörünüm Planlarına işlenmesi ve bu doğrultuda gerekli kamulaştırma işlemlerinin yapılmasının yasa, yönetmelik ve mer-i plan kapsamında değerlendirilemediği belirtilmiştir.

4.9. İstanbul Valiliği Hukuk İşleri Şube Müdürlüğü’nün .././2012 tarihli yazısında; Valilik İl İnsan Hakları Masasına başvuruda bulunan ..’in; kendisi ile birlikte yaşayan, kardeşi ..’i, kendi imkanları ile yaptırdığı raylı sistemle eve taşıdığı, raylı sisteme yakın bir yere “Park Yeri ve Levhası” yapılması için, 11/03/2008 tarihinde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından talepte bulunduğu, bu talebinin olumlu karşılanarak, anılan yere ‘Park Yeri Levhası’nın konulduğu, ancak komşularının şikayeti üzerine, levhanın, Beykoz Belediye Başkanlığınca kaldırıldığı, sokağa araç giriş-çıkışı sağlanması için, Beykoz Belediye Başkanlığının, kendisine, konu ile ilgili düzenleme yapılacağını bildirdiği, ancak, Belediye Fen İşleri Müdürlüğünce, 2011 yılında, ‘.... Çıkmaz Sokağı’nın, araç giriş-çıkışı için, sokağın onarım kapsamına alındığının belirtildiği, buna karşın, 2012 yılında

'Merdivenli Yol' yapımı kapsamına alındığı, iddialarını içeren dilekçesinde kardeşinin engelli haklarının ihlal edildiğini ve mağduriyetlerinin devam ettiğini belirtmesi üzerine, adı geçen durumunun **İl İnsan Hakları Kurulunca** incelendiği, **26/03/2012 tarihli İl Kurulu toplantısında oluşturulan Araştırma ve İnceleme Komisyonunun konu ile ilgili yapılan yazışmaları, adı geçene ait özürlü raporunu, ..'le yapılan görüşmeyi, özürünün yaşadığı sokağın CD görüntülerini ve resimleri ile birlikte, ..'in özür durumunu değerlendirerek; '... Çıkmaz Sokağına', 'Ambulans ve araba girebilmesi için asfalt dökülmesi veya taş döşenmesinin uygun olacağı' kararına vardığı** belirtilmiştir.

4.10. İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığının İstanbul Valiliği'ne yazdığı .././2014 tarihli cevabi yazıda; söz konusu yolun ambulans ve araba girebilmesi için asfalt dökülmesi veya taş döşenmesinin uygun olacağı hususundaki İl İnsan Hakları Kurulu Kararının uygulanmasına ilişkin olarak; talep konusu alanın Boğaziçi Öngörünüm Sınırları içerisinde olması sebebiyle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Boğaziçi İmar Müdürlüğü ile söz konusu yolda bulunan işgallerin kaldırılması için yazışmalar yapılmış ve 27/03/2014 tarih ve 637 sayılı Boğaziçi İmar Müdürlüğü yazısında belirtildiği üzere talep konusu alandaki araç girişinin sağlanabileceği genişlikte işgallerin kaldırıldığı, konu ile ilgili olarak Kadastral Yol olarak görülen ve üzerindeki işgallerin kaldırıldığı alanda Müdürlük teknik elemanlarınca gerekli incelemelerin yapıldığı, ancak talep konusu alanın %32 eğimli bir alan olduğu ayrıca yola **bitişik binaların temellerinin açıkta kalması ve yıkılma ihtimalinin oluşması riski nedeniyle kot düzenleme çalışmasının yapılamayacağı** tespit edildiği, Karayolları, Belediye Başkanlıkları ve diğer kurumlarca yapılacak yol çalışmalarında maksimum yol eğimleri engelli vatandaşların erişebilirlikleri ile ilgili olarak zorunlu durumlarda bile maksimum %12'lik eğimle bu rampaların yapılmasının öngörüldüğü, bu sebeple 'Ambulans ve araba girebilmesi için' yol yapılması kararı alınan bir yolun maksimum yol eğimi %12 olarak düzenlenmesi gerekirken %32 eğimli bir alanda yapılmasının, böyle bir yolda ambulans ya da araçların iniş-çıkış yapmasının ya da durmasının bile oldukça tehlikeli, özürlü rampası olarak kullanılmasının, tekerlekli sandalyenin inip çıkmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

5. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Boğaziçi İmar Müdürlüğünden .././2015 tarihli ve .... sayılı yazı ile konuyla ilgili gerekli bilgi ve belgeler talep edilmiş olup, .././2016 tarihli ve .... sayılı cevabi yazıda özetle;

5.1. Söz konusu sokağın araç yolu olarak yapılmasına ilişkin bir plan çalışması bulunmadığı, bu sebeple bu kapsamda da bir kamulaştırma işleminin de olmadığı, **söz konusu sokağın bulunduğu alanın Boğaziçi Doğal ve Tarihi Sit Sahası olarak tespit ve ilan edilen Boğaziçi Sit Sahasında bulunduğu,** söz konusu alana ilişkin **1/5000 ölçekli Boğaziçi Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planlarının İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından .././1983 gün ve ... sayılı kararı ve Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 24/06/1983 gün ve ... sayılı kararı ile uygun görülerek İmar ve İskan Bakanlığınca 22/07/1983 tarihinde onandığı,**

5.2. Boğaziçi Alanının; 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu ile Boğaziçi kıyı ve sahil şeridinden, öngörünüm bölgesinden, geri görünüm bölgesinden ve etkilenme bölgelerinden oluşan ve sınırları 22/07/1983 onay tarihli nazım planda gösterilen alan olarak tanımlanmış olup "Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi" 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu kapsamında Müdürlüklerinin yetki ve sorumluluk alanında kaldığı, söz konusu alanın da **Boğaziçi Öngörünüm Bölgesi sınırları dahilinde olduğu,**

5.3. 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 3 üncü maddesinde “Boğaziçi alanında yer alan kültürel ve tarihi değerler ve doğal güzellikler muhafaza edilir ve doğal yapı korunur.” ve 5 inci maddesinde “Boğaziçi alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan ve benzeri alanlar yeşil alan sayılır ve bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir.” denildiği ve ayrıca bu kapsamda da bir kamulaştırma kararına imar işlem dosyasında rastlanmadığı,

5.4. Söz konusu talebe konu olan alanın, 1/5000 ölçekli Boğaziçi Doğal ve Tarihi Sit Değerlerini İçeren Nazım Planı ve 1/1000 ölçekli Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi Uygulama İmar Planında, ‘Koruya katılacak alan’da kalmakta olduğundan, söz konusu 24 kapı numaralı yapının yasallığına dair işlem dosyasında bir belgeye rastlanmadığı ve imar yolu olarak görünmediği,

5.4. Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi Uygulama İmar Planı, Plan hükümlerinin 9.20. maddesinde “İmar planlarında belirlenmiş olan Boğaziçi peyzajı yönünden yeşillendirilecek alanlar ile Manzara Terasları ve Mesire Alanları hariç imar planında belirlenen Yeşil Alanlar, Park ve Çocuk Bahçeleri, Manzara Terasları, Açık Otopark, **Koru ve Koruya Katılacak Alanlar**, Kamu Hizmet Tesis Alanları umumi hizmetlere ayrılan alanlardır. Bu alanlar öncelikle kamulaştırılacak alanlar olup, bu alanlarda korunması gerekli kültür varlığı uygulaması hariç kamulaştırma tamamlanmadan uygulamaya geçilemez.” hükmünün bulunduğu ayrıca bu kapsamda bir kamulaştırma kararına imar işlem dosyasında rastlanmadığı,

5.5. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Boğaziçi İmar Müdürlüğünden ..../2016 tarihli ve .... sayılı yazımıza istinaden gönderilen ..../2016 tarihli ve .... sayılı cevabi yazıda özetle; söz konusu parselde ait imar işlem dosyasında yapılan incelemede, herhangi bir yapı ruhsatı ve yapı kullanım izin belgesi bulunmadığı ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 11, 12, 13, ve 18 inci maddeleri kapsamında herhangi bir işlemin yapılmadığı belirtilmiştir.

C. Olaylar

6. Şikayet başvurusu tarafından şikayet başvurusuna eklenen belgeler ile ilgili idareyle yapılan yazışmalar sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde;

6.1. Şikayet başvurusunun zihinsel engelli kardeşi ..’e, .../2008 tarih ve .... numaralı .... Eğitim ve Araştırma Hastanesi Engelli Sağlık Kurulu Raporunda %98 oranında, “Ağır Derecede Mental Retardasyon Ve Ekstrapiramidal Sendrom” teşhisinin konulduğu, İstanbul Beykoz Devlet Hastanesi Tıbbi Malzeme Kullanımı Uzman Hekim Raporu ile “G25Ekstrapiramidal Diğer Bozukluklar ve Hareket Bozuklukları ve G80 Serebral Palsi” teşhisi konularak “Hastanın transferinin sağlanabilmesi için başkası tarafından hareket ettirilmesi gerektiği ve tekerlekli sandalye (özelliksiz) kullanması gerekir” kararına varıldığı,

6.2. Şikayet başvurusunun Beykoz Sulh Hukuk Mahkemesinin ..../. Esas, .../... Karar numaralı ilamı ile ..’in vasisi olarak tayin edildiği, 02/10/2015 tarihinde vasilik görevinin 2 yıl süreyle uzatıldığı,

6.3. Başvurucunun, engelli ağabeyi ile aynı evde ikamet etmekte olduğu, evlerine erişimin ..... Çıkmaz Sokağından sağlandığı, söz konusu çıkmaz sokağın %35 eğimli, 25 metre uzunluğunda, 3 metre 22 santimetre genişliğinde olduğu, sokak üzerinde 22, 24, 26 kapı numaralı evlerin bulunduğu, üç evinde eve giriş çıkışını bu sokak üzerinden sağladığı, kadastral planda 3 metre 22 santimetre genişliğindeki

sokağa 22 kapı numaralı evin yola, çatı saçağı ile birlikte 1,37 metrelik tecavüzü bulunduğu, bu doğrultuda sokağa girişin 2 metre 51 santimetre genişliğinde olduğu,

6.4. 2009 yılından önce söz konusu sokak üzerinde başvurusunun kendi imkanlarıyla yaptırmış olduğu tekerlekli sandalye ile eve ulaşmasını sağlayan ray mekanizmasının bulunduğu, başvurusunun 2009 yılında sokağın başına başka araç park edilmesi sebebiyle engellinin giriş çıkışı ve eve erişiminin sağlanamamasından dolayı mağduriyet yaşadığını belirterek, sokağın girişine engelli parkı tabelası konulması talebiyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığına başvurduğu ve ilgili idarenin 17/08/2009 tarihinde söz konusu sokak girişine engelli park yeri tabelası konulmasına ilişkin işaretlemelerin yapılmasına karar verdiği, bu sayede başvurusunun aracını sokağın başına park ederek engelli ağabeyini tekerlekli sandalye ile zorlanarak da olsa taşıyabildiğini belirttiği,

6.5. 24 numarada oturan başvurusunun sokağın girişini kapaması, 22 ve 26 kapı numaralı evlerde yaşayan sakinlerin kendi evlerine giriş çıkışını sağlayamaması sebebiyle 29/08/2009 tarihinde şikayet etmeleri üzerine İ.B.B.B. Ulaşım Daire Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü tarafından 24/09/2009 tarihinde ‘engelli park yapılmaz’ levhasının kaldırılarak yerine ‘Park Yapılmaz’ levhasının konulmasına karar verildiği,

6.6. Beykoz Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünce 28/02/2011 tarihinde başvurucuya araç giriş çıkışı için ‘..... Çıkmaz Sokağı’nın onarım kapsamına alındığının belirtildiği, buna karşın daha sonra, 03/10/2011 tarihinde ‘Merdivenli Yol’ kapsamına alındığı,

6.7. Bu aşamada engelli ağabeyini hastaneye götürme veya dışarı çıkarma konusunda problem yaşadığını, acil bir durumda ambulansın eve girişinin imkansızlaştığını ifade eden başvurusunun İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kuruluna başvurduğu, **30/04/2014 tarihli İl İnsan Hakları Kurulu toplantısında “ambulans girişi sağlanacak şekilde yol veya taş döşemesinin uygun olmasına ilişkin Kurul Kararı”nın kabul edildiği,**

6.8. İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kurulunun kararını uygulayacak idareler olan İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Boğaziçi İmar Müdürlüğünün bu bölgede yetkili olduğu konuların farklılaştığı, kadastral yola işgali kaldıracak olan idarenin İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğüken yolu asfaltlayacak idarenin İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığı olduğu,

6.9. İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığının yol yapım çalışmalarına başlaması için; söz konusu yolun açılması ve taşıt sığabilecek genişliğe ulaşmasının gerektiği, bu sebeple kadastro yolu sınırları içinde kalan 22 kapı numaralı binanın ve bahçe duvarının bir kısmının yıkılmasının gerektiği, İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığının 18/05/2012 tarihinde, İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğüne 30/05/2012 tarihine kadar işgallerin kaldırılması gerektiğini bildirdiği,

6.10. 30/05/2012 tarihinde talep konusu sokağa yetkililer tarafından gelindiği, ancak işgallerin kaldırılmadığının tespit edildiği, gereğinin yapılması için İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğüne yazı yazıldığı,

6.11. 27/02/2014 tarihinde İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğü tarafından 22 kapı numaralı binanın yola tecavüzü olan bahçe duvarının yıkıldığı, bu düzenlemeler sırasında sokakta bulunan ray mekanizmasının söküldüğü,

6.12. İşgallerin kaldırılması sonucunda talep konusu yolu yapmak için İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığınca incelemeler ve ölçümler yapıldığı, söz konusu yolun gerekli genişliğe sahip olmadığı ve maksimum yol eğimi olan %12'in üzerinde eğime sahip olduğu tespit edildiğinden bu alanın araç yolu yapılabilmesi için gerekli kamulaştırma işlemlerinin yapılması ve Boğaziçi Öngörünüm Planlarına işlenmesi gerektiğine ilişkin yazının İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığınca, İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğüne 14/08/2014 tarihinde gönderildiği, İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğünün 26/08/2014 tarihinde talebe konu alanın 'Koruya Katılacak Alan'da kalması ve meri mevzuat hükümleri çerçevesinde, imar planı ile çıkmaz sokak ihdas edilememesi, söz konusu bölgenin yeşil alan sayılması ve bitki varlıklarının korunarak muhafaza edilmesi gerektiğinden talebe konu ..... Çıkmazı içinde bulunan çıkmaz sokağın İmar Planlarına işlenmesinin ve kamulaştırma işlemlerinin yapılmasının mümkün olmayacağını belirttiği,

6.13. Başvurucunun; yapmış olduğu başvurulardan sonuç alamaması üzerine 17/11/2015 tarihinde Kurumumuza başvuruda bulunduğu anlaşılmıştır.

D. Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6. Şikayet konusuna ilişkin; İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığından, İ.B.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğünden, Orman Genel Müdürlüğünden, Beykoz Tapu Müdürlüğünden bilgi ve belge talep edilmiş olup, verilen cevabi yazılarda belirtilen hususlara "İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları" bölümünde yer verilmiştir. Kurumumuza TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun ../../2014 tarihli ve ..... sayılı yazısı ile gönderilen başvurucunun aynı konudaki önceki başvurusunun inceleme ve araştırılmasına yönelik yazılan bilgi ve belge talebine ilişkin Beykoz Belediye Başkanlığının 27/01/2015 tarihli yazısında; İstanbul İl İnsan Hakları Kurulu kararının uygulanması ve söz konusu alanın yol olarak düzenlenebilmesi için kamulaştırma yapılarak genişletilmesi, bu işlemin yapılabilmesi için de No:.. ve No:.. kapı numaralı binaların yıkılmasının gerektiği, Belediyelerince, başvuran ile görüşüldüğü ve ulaşımın daha rahat olacağı bir alana taşınmak istemeleri durumunda Sosyal Yardım çalışmaları kapsamında kira yardımı yapılabileceğinin belirtildiği, ancak ilgisince bu teklifin kabul edilmediği, talep konusu alanın, Boğaziçi Öngörünüm Sınırları ile belirlendiği ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu ile İ.B.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğünün yetkisinde olan özel bir alan olması nedeniyle Başkanlıklarının kısıtlı yetkilerinin bulunduğu bir alan olduğu, Başkanlıklarınca söz konusu alanda yol yapımına dair yapılabilecek tek işlemin Boğaziçi İmar Müdürlüğü tarafından yol olarak İmar Planlarına işlenmesi, yol olarak planlanan alana dair Kamulaştırma işlemlerinin yapılması, Kamulaştırılan alanlarda bulunan işgallerin kaldırılması ve yol yapılabilecek hale getirilmesi sonrası hazır hale getirilmiş alanın asfalt ya da taş kaplamanın yapılması işlemi olduğu, Boğaziçi İmar Müdürlüğü tarafından diğer işlemler yapılmadan Başkanlıklarınca herhangi bir işlem yapılma imkanının bulunmadığı belirtilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. Anayasamızın;

8.1. "Devletin temel amaç ve görevleri" başlıklı 5 inci maddesinde; "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak

ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.” hükmüne,

8.2. “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10 uncu maddesinde; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir...özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” hükmüne,

8.3. “Kamulaştırma” başlıklı 46 ncı maddesinde; “Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir.” hükmüne,

8.4. “Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler” başlıklı 61 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır.” hükmüne,

8.5. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.” hükmüne,

8.6. “Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma” başlıklı 90 ncı maddesinin beşinci fıkrasında; “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.” hükmüne,

8.7. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin “Ayrımcılık Yasağı Başlıklı 14 üncü maddesinde; “Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.” hükmüne,

9. Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin;

9. 1.“Amaç” başlıklı 1 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Bu sözleşmenin amacı, engellilerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmektir.” hükmüne, **ikinci fıkrasında;** “Engelli kavramı diğer bireylerle eşit koşullar altında topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişileri içermektedir.” hükmüne,

9.2. “Tanımlar” başlıklı 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında; “ Engelliliğe dayalı ayrımcılık; siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen, her türlü ayırım dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır. Engelliliğe dayalı ayrımcılık makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dahil her türlü ayrımcılığı kapsar.” hükmüne, **beşinci fıkrasında;** “Evrensel tasarım; ürünlerin, çevrenin,

programların ve hizmetlerin özel bir ek tasarıma veya düzenlemeye gerek duyulmaksızın, mümkün olduğunca herkes tarafından kullanılabilir şekilde tasarlanmasıdır. Evrensel tasarım gerek duyulduğu takdirde bazı engelli grupları için ihtiyaç duyulan yardımcı cihazların tasarımı zorunluluğunu da dışlamayacaktır.” hükmüne,

9.3. “Genel ilkeler” başlıklı 3 üncü maddesinde; “İş bu sözleşmenin dayandığı ilkeler şunlardır; ... Ayrımcılık yapılmaması, Engellilerin topluma tam ve etkin katılımının sağlanması, ..., Erişilebilirlik ...” hükmüne,

9.4. “Erişilebilirlik” başlıklı 9 uncu maddesinde; “Taraflar Devletler engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dahil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri alacaklardır. Erişim önündeki engellerin tespitini ve ortadan kaldırılmasını da içeren bu tedbirler diğerlerinin yanında, aşağıda belirtilenlere de uygulanır: (a) Binalar, yollar, ulaşım araçları ve okullar, evler, sağlık tesisleri ve işyerleri dahil diğer kapalı ve açık tesisler; (b) Elektronik hizmetler ve acil hizmetler de dahil olmak üzere bilgi ve iletişim araçları ile diğer hizmetler.” hükmüne,

9.5. “Risk durumları ve insani bakımdan acil durumlar” başlıklı 11 inci maddesinde; “Taraflar Devletler ... acil insani durumlar ve doğal afetler de dahil olmak üzere risk durumlarında engellilerin korunması ve güvenliğinin sağlanması için insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dahil uluslararası hukuk çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek için gerekli tüm tedbirleri alır.” hükmüne,

9.6. “Bağımsız Yaşayabilme ve Toplumda Dahil Olma” başlıklı 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; “Engellilerin kişisel destek dahil olmak üzere toplum içinde yaşamak ve topluma dahil olmak için ihtiyaç duydukları konut içi, kurum içi ve diğer toplumsal destek hizmetlerine erişimleri sağlanmalı ve engellilerin toplumdan tecridi ve ayrı tutulması önlenmelidir.” hükmüne,

10. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmüne,

11. 19/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun;

11.1. “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “Bu Kanunun amacı; İstanbul Boğaziçi Alanının kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak ve geliştirmek ve bu alandaki nüfus yoğunluğunu artıracak yapılanmayı sınırlamak için uygulanacak imar mevzuatını belirlemek ve düzenlemektir.” hükmüne,

11.2. “Tanımlar” başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a,b,c) bentlerinde; “Boğaziçi Alanı; Boğaziçi kıyı ve sahil şeridinden, öngörünüm bölgesinden, geri görünüm bölgesinden ve etkilenme bölgelerinden oluşan ve sınırları ve koordinatları bu Kanuna ekli krokide işaretli ve 22/07/1983 onay tarihli nazım planda gösterilen alandır. Boğaziçi sahil şeridi; Boğaziçi kıyı kenar çizgisi ile 22/07/1983 tarihli 1/5000 ölçekli nazım planında gösterilen hat arasında kalan bölgedir. Öngörünüm bölgesi;

Boğaziçi sahil şeridine bitişik olan ve 22/07/1983 tarihli 1/1000 ölçekli imar uygulama planında gösterilen bölgedir.” hükmüne,

11.3. “Genel esaslar” başlıklı 3 üncü maddesinin (a,b,c,d,e) bentlerinde; “Boğaziçi Alanının korunması ve geliştirilmesinde ve imar mevzuatının uygulanmasında aşağıdaki hususlar esas alınır. Boğaziçi Alanında yer alan kültürel ve tarihi değerler ve doğal güzellikler muhafaza edilir ve doğal yapı korunur. Boğaziçi Alanı bu Kanunun amaçlarına uygun olarak ve doğal ve tarihi çevreye uyumu gözetilerek güzelleştirilir ve geliştirilir. Boğaziçi Alanında tarihi ve milli kültürümüze dayanan yaşamın yeniden canlandırılması, mesire yerlerinin geliştirilmesi ve gezinti alışkanlıklarının sürdürülmesi teşvik edilir. Boğaziçi Alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının onarımına öncelik verilir. Boğaziçi Alanındaki yapılar bu Kanun hükümlerine ve imar planları esaslarına göre yapılır, aykırı olanlar derhal yıkılır veya yıktırılır.” hükmüne,

11.4. “Yeşil alanlar” başlıklı 5 inci maddesinde; “Boğaziçi Alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan ve benzeri alanlar yeşil alan sayılır ve bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir.” hükmüne,

11.5. “Boğaziçi İmar Müdürlüğü” başlıklı 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında; “Boğaziçi İmar Müdürlüğünün görevleri şunlardır;

- a) Boğaziçi imar planlarını ... hazırlamak ve Belediye Başkanlığına sunmak. ...
- c) Boğaziçi Alanında imar uygulamalarını, ruhsat ve izin işlemlerini yürütmek.
- d) Boğaziçi Alanında yapıları ve inşaatları kontrol etmek.
- e) İmar mevzuatına aykırı yapılar hakkında alınan yıkım kararlarını uygulamak. ...” hükmüne,

12. 3194 sayılı İmar Kanununun Ek 1 inci maddesinde; “Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur.” hükmüne,

13. 5378 sayılı 01/07/2005 tarihli Engelliler Hakkında Kanunun;

13.1. “Genel Esaslar” başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b ve c) bendinde; “Engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamaz, ayrımcılıkla mücadele engellilere yönelik politikaların temel esasıdır. Engellilerin tüm hak ve hizmetlerden yararlanması için fırsat eşitliğinin sağlanması esastır.” hükmüne,

13.2. “Ayrımcılık” başlıklı 4/A maddesinde; “Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dahil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır. Eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınır.” hükmüne,

13.3. “Erişilebilirlik” başlıklı 7 nci maddesinde; “Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.” hükmüne,

13.4. Geçici 2 nci maddesinde, “Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz yıl içinde engellilerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.” hükmüne,

14. 5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediyenin Yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.” hükmü, (p) bendinde; “Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergahlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” hükmüne,

15. 02/11/1958 tarihli 18916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde; “... İmar planı değişikliği ile çıkmaz sokak ihdas edilemez.” hükmüne,

16. 20/07/2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formunda; “izin verilebilir maksimum eğimin %12 olduğu” hükmüne,

17. 31/07/2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin “Özürllülerle ilgili tedbirler” başlıklı 7 nci maddesinde; “İdare, sunduğu kamu hizmetlerinin özürllüler tarafından kolayca erişilebilir olması için gerekli tedbirleri alır.” hükmüne yer verilmiştir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

18. Danıştay 8. Dairesi 17/12/2008 tarihli ve E: 2007/6457, K: 2008/8352 sayılı kararında; “Anayasa hükümleri uyarınca sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin idari yapısını oluşturan kurumlarının tüm eylem ve işlemlerinde "sosyal devlet" ilkesini gözetmeleri bir zorunluluktur. Bu ilke uyarınca **hiç bir ayırım gözetilmeden tüm vatandaşların temel hak ve hürriyetlerini hukuk devletiyle bağdaşmayacak şekilde sınırlayan ekonomik ve sosyal engellerin kaldırılması gerekmektedir.** Toplum yaşamı içinde varlığı yadsınamayacak kadar büyük boyutlara ulaşan (nüfusun yaklaşık %12'si) engelli vatandaşların iş yaşamı ve sosyal yaşam içinde demokratik ve medeni bir toplum olmanın gereği olarak daha aktif bir biçimde yer alması gerektiği kuşkusuzdur. **Engelli vatandaşların toplum yaşamına daha aktif bir şekilde katılımı için özel ve maddi açıdan daha külfetli bir eğitim ve rehabilitasyon sürecine ihtiyaç duydukları izahıta varestedir.** Bu eğitimin sağlanması aşamasında sosyal devlet olmanın bir gereği olarak 5378 sayılı Yasada bir takım düzenlemeler yapılmış ve anılan Yasanın amacını belirten 1 inci maddesinde; "engellilerin her bakımından gelişmelerini sağlamak" ibaresine yer verilmiştir... Ayrıca bu durum, karşılaşılan zorluklar ve sosyal hayata katılım açısından aynı koşullara sahip olan engelli vatandaşlar arasında, Anayasal eşitlik ilkesine açıkça aykırılık teşkil edecektir...” ifadelerine yer vererek dava konusu işlemin iptaline hükmetmiştir.

19. Engelli Hakları Komitesinin H.M. v. İsveç, 19 Nisan 2012, No. 3/2012 sayılı kararında özet olarak; “Başvurucu, eklemelerindeki sorunlar, olağanüstü hassas damar yapısı ve kas zayıflığı nedeniyle artık evinden ayrılamamakta, hastaneye transferi dahi olağanüstü risk yaratmaktadır.

Uzmanlar, başvurucu için su terapisi öngörmüşlerdir. Başvurucunun koşullarında, bu terapi ancak evde bir havuz inşa edilmesiyle mümkün olacaktır. Başvurucu, kendi mülkiyetindeki müstakil bir evde yaşamaktadır. **Mevzuata göre, arsa üzerinde yapılacak toplam inşaatın bir sınırı bulunmaktadır ve inşa edilecek havuz bu sınırın aşılmasına neden olacaktır. Bu nedenle idare makamları başvurucunun havuz inşa etmek için talep ettiği izni vermemişlerdir.** Mesele Engelli Hakları Komitesi'ne intikal ettiğinde, Taraf Devlet ilgili yasal düzenlemenin engelli olsun ya da olmasın herkese eşit şekilde uygulandığı ve engelli bireylere yönelik ayrımcı bir içeriğe de sahip olmadığı savunmasını yapmıştır.

19.1. Komite, yasal düzenlemenin herkese nesnel şekilde uygulanması durumunda, bunun özel durumları gözetilmeyen bireyler üzerinde ayrımcı sonuçlar doğurabileceğini, Taraf Devletlerin bireyler arasındaki farklılıkları gözetmemek suretiyle de ayrımcılık yapmış olacağını vurgulamıştır. Daha sonra Komite 'makul düzenleme' sağlanmamasının da ayrımcılık teşkil edeceğinin altını çizerek, 'engellilerin insan haklarını ve temel özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, ölçüsüz veya aşırı bir yük getirmeyen, gerekli ve uygun değişiklik ve düzenlemelerin' yapılması gerektiğini hatırlatmıştır. **Komite, başvurucunun sağlık ve rehabilitasyon ihtiyaçları bakımından alınabilecek tek etkili tedbirin su terapisi olduğunu, şehir planlamasına ilişkin yasal düzenlemelerde istisna sağlamanın 'ölçüsüz veya aşırı yük getiren bir tedbir olmadığını' ve bu nedenle makul düzenleme sağlamamanın meşru ve kabul edilir bir gerekçesinin de bulunmadığını ifade etmiştir. Sonuç olarak Komite, Taraf Devlet'in Sözleşme'nin ayrımcılığı yasaklayan 5 inci maddesini, bağımsız yaşamı güvence altına alan 19 uncu maddesini, sağlık hakkını düzenleyen 25 inci maddesini ve rehabilitasyon hakkını düzenleyen 26 ncı maddesini ihlal ettiğini tespit etmiştir.**" şeklinde karar verilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

20. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; çıkmaz sokağın araç yolu olarak düzenlenmesi talebinin reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık tespit edilemediğinden bu talebin reddi, engellinin her türlü hizmete ve araca ulaşımının kolaylaştırılması ve erişiminin sağlanması hususunda idareye tavsiyede bulunulması gerektiği yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

21. Şikayet başvurucusu 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere; zihinsel engelli ağabeyi ile aynı evde ikamet ettiğini, evlerinin bulunduğu 25 m'lik çıkmaz sokağın önüne park etme sıkıntısı yaşadığını, tekerlekli sandalye ile çıkartmanın kendisi için aşırı güçlük teşkil ettiğini iddia ederek söz konusu yolun ambulans girebilecek şekilde araç yolu yapılması eğer bu mümkün değilse engelli ağabeyini tekerlekli sandalye ile sokaktan taşınmasının sağlanması talebinde bulunmaktadır.

22. Şikayet konusu somut olayda; başvurucunun, engelli ağabeyi ile aynı evde ikamet etmekte olduğu evlerine erişimin ..... Çıkmaz Sokağından sağlandığı, söz konusu çıkmaz sokağın %35 eğimli, 25 metre uzunluğunda, 3 metre 22 santimetre genişliğinde olduğu, sokak üzerinde .., .., .. kapı numaralı evlerin bulunduğu, üç evinde eve giriş çıkışını bu sokak üzerinden sağladığı, kadastral planda 3 metre 22 santimetre genişliğindeki sokağa .. kapı numaralı evin yola, çatı saçağı ile birlikte 1,37 metrelik

tecavüzü bulunduğu, bu doğrultuda sokağa girişin 2 metre 51 santimetre genişliğinde olduğu, 2009 yılından önce söz konusu sokak üzerinde başvurusunun kendi imkanlarıyla yaptırmış olduğu tekerlekli sandalye ile eve ulaşmasını sağlayan ray mekanizmasının bulunduğu, Beykoz Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünce 28/02/2011 tarihinde başvurucuya araç giriş çıkışı için ‘..... Çıkamaz Sokağı’nın onarım kapsamına alındığının belirtildiği, buna karşın daha sonra, 03/10/2011 tarihinde ‘Merdivenli Yol’ kapsamına alındığı, İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kurulunun 26/03/2012 tarihinde ‘..... Çıkamaz Sokağı’na “ambulans veya araba girebilmesi için asfalt dökülmesi veya taş döşenmesinin uygun olacağı kararına” vardığı, 27/02/2014 tarihinde İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğü tarafından .. kapı numaralı binanın yola tecavüzü olan bahçe duvarının yıkıldığı, bu düzenlemeler sırasında sokakta bulunan ray mekanizmasının söküldüğü, İşgallerin kaldırılması sonucunda talep konusu yolu yapmak için İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığınca incelemeler ve ölçümler yapıldığı, söz konusu yolun gerekli genişliğe sahip olmadığı ve maksimum yol eğimi olan %12’in üzerinde eğime sahip olduğu tespit edildiğinden bu alanın araç yolu yapılabilmesi için gerekli kamulaştırma işlemlerinin yapılması ve Boğaziçi Öngörünüm Planlarına işlenmesi gerektiğine ilişkin yazının İstanbul Beykoz Belediye Başkanlığınca, İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğüne 14/08/2014 tarihinde gönderildiği, İ.B.B.B Boğaziçi İmar Müdürlüğünün 26/08/2014 tarihinde talebe konu alanın ‘Koruya Katılacak Alan’da kalması ve meri mevzuat hükümleri çerçevesinde, imar planı ile çıkamaz sokak ihdas edilememesi, söz konusu bölgenin yeşil alan sayılması ve bitki varlıklarının korunarak muhafaza edilmesi gerektiğinden talebe konu ..... Çıkamazı içinde bulunan çıkamaz sokağın İmar Planlarına işlenmesinin ve kamulaştırma işlemlerinin yapılmasının mümkün olmayacağını belirttiği anlaşılmıştır.

23. Şikayetin çözüme kavuşturulabilmesi için öncelikle söz konusu çıkamaz sokağın araç yolu olarak düzenlenip düzenlenemeyeceği hususunun incelenmesi gerekmektedir. İlk olarak, inceleme konusu tapuda ... ada .. parsel numaralı taşınmazın 1/1000 Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi Uygulama İmar Planında ‘Koruya Katılacak Alan’ olarak adlandırıldığından yeşil alan vasfının bulunduğu Boğaziçi İmar Müdürlüğünün 14/07/2016 tarihli yazısından başvurusunun ikamet etmekte olduğu binanın yapı ruhsatının ve yapı kullanım izin belgesinin bulunmadığı, yapının kaçak olduğu ve uygulama imar planındaki (koruya katılacak yeşil alan) niteliğiyle kullanılmadığı anlaşılmıştır.

24. Bu çerçevede söz konusu talebe konu sokağın bulunduğu alan, Boğaziçi Sit Sahasında bulunmaktadır. Bu doğrultuda talebe konu alana ilişkin işlemler 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu kapsamında gerçekleştirilmektedir. Söz konusu kanuna göre; uyuşmazlığa konu alanın da Boğaziçi Öngörünüm Bölgesi sınırları dahilinde bulunduğu, adı geçen sokağın ise, 1/5000 ölçekli Boğaziçi Doğal ve Tarihi Sit Değerlerini İçeren Nazım Planı ve 1/1000 ‘Koruya katılacak alan’da kalmakta olduğu ve imar yolu olarak görünmediği, ayrıca Boğaziçi Kanununun 5 inci maddesindeki Boğaziçi alanında koruya katılacak alan, yeşil alan sayılır hükmü gereğince, bir kamulaştırma kararının mevcut olmadığı ve Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm Bölgesi Uygulama İmar Planı, Plan hükümlerinin 9 uncu maddesinde Koru ve Koruya Katılacak Alanların İmar planlarına göre Boğaziçi peyzajı yönünden yeşillendirilecek alanlar olduğu belirlenmiştir. Bu alanların öncelikle kamulaştırılacak alanlar kapsamında yer aldığı ve bu alanlarda korunması gerekli kültür varlığı uygulaması hariç kamulaştırma tamamlanmadan uygulamaya geçilemeyeceğinden dolayı da halihazırda yol olarak düzenlenemeyeceği anlaşılmaktadır.

25. Söz konusu çıkmaz sokağın yol olarak düzenlenebilmesi talebine ilişkin olarak, başvuru tarafından, aynı sokakta ikamet eden 22 kapı numaralı vatandaşların kadastral yola bahçe duvarı yaparak taşmış olduğu ve eğer bu taşkın kaldırılması ve sokağın asfaltlanması mümkün olursa kendisinin evinin önüne kadar araba ile erişebileceği ve engelli kardeşini taşımasının kolaylaşacağı iddia edilmektedir. Bu noktada kadastral yol olarak görülen alanın %35 eğimli bir alan olduğu ve **Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formuna göre yol yapılabilir maksimum eğimin %12 olarak düzenlendiği** (Bknz: 16. prgrf), böyle bir yolda ambulans ya da araçların iniş-çıkış yapmasının oldukça tehlikeli olduğu, yol olarak düzenlenebilmesi için bahçe duvarının yıkımı sonrasında **yola bitişik binaların temellerinin açıkta kalması ve yıkılma ihtimalinin oluşması riski bulunduğu ve bu nedenle de diğer vatandaşların da mağduriyetine sebebiyet verilmemesi gerektiğinden kot düzenleme çalışmasının yapılamayacağı ve bu nedenle de talebe konu çıkmaz sokağın yol olarak düzenlenemeyeceği anlaşılmaktadır.**

26. Yukarıdaki açıklamalara ek olarak; her ne kadar belediyenin ilgi yazısında söz konusu alanın imar planında koruya katılacak alan olduğu ve dolayısıyla bu yerlerin de yeşil alan sayıldığı belirtilmesi ve kamulaştırma suretiyle plan değişikliği mümkün olsa da söz konusu alanın dosyada mevcut fotoğraflardan da anlaşıldığı üzere fiili durumda yeşil alan bağlantısının olmadığı, mezkur yerleşme olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, ancak kamulaştırma yapıldıktan sonra söz konusu alanın araç yolu olarak ihdası mümkün olmakla birlikte, belediyenin ilgili cevabi yazılarından **söz konusu alanın eğim ve genişliğinin ve yola bitişik binaların temellerinin açıkta kalma ve yıkılma ihtimalinin araç yolu yapılmasına müsaade etmediği** anlaşılmıştır.

27. Tüm bu değerlendirmelerden sonra çözüme kavuşturulması gereken husus; söz konusu çıkmaz sokağın araç veya ambulans yolu olarak düzenlenememekle birlikte, engelli ..'in de kullanımını sağlamaya, onun sağlık hakkı v.b. temel haklarına erişimini sağlamaya uygun hale getirilip getirilemeyeceğidir.

28. Engellilerin haklara erişimde karşılaştığı problemlerin aşılmasına yönelik doktrinde çeşitli modeller geliştirilmiştir. Bu modellerden ilki olan “tıbbi model”, engelliliği; hastalık, travma ve diğer sağlık koşullarından kaynaklı olarak, kişilerin karakteristik özellikleri olarak tanımlamakta ve profesyonel kişiler tarafından problemin çözümü için müdahale veya düzeltmeye duyulan ihtiyaç vurgulamaktadır. İkinci model olan “sosyal model” ise engelliliği; engelli bireyin doğuştan gelen bir ‘eksik’ özelliği olmasından ziyade, engellilere yönelik ayrımcılığa yol açan fiziksel yapı, sosyal yapı ve inanışların dahil olduğu sosyal şartlar ve çevrenin bir ürünü olarak betimlemektedir. Üçüncü model olan ve her iki modelin de eksiklerini gidermeye çalışan “insan hakları” modelinde engellilerin, içerisinde yaşadıkları toplumla her açıdan bütünleşmesine, temel hak ve özgürlüklerine vurgu yapılmaktadır. İnsan Hakları temelli modelde; engelli kişilerin, toplum içerisinde sorunlu veya problemliler olmaktan ziyade hak sahibi kişiler olarak tanımlanması ön plana çıkmaktadır. (Engellilerin Erişilebilirlik Hakkı Ve Türkiye’de Erişilebilirlikleri, Selda ÇAĞLAR)

29. Doktrin çerçevesinde somut olaya bakıldığında; şikayet konusunun çözümüne yönelik olarak insan hakları temelli modelin benimsenerek engelli bireyin temel hak ve özgürlüklerine erişimini sağlayacak düzenlemelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

30. Engelli Hakları Sözleşmesinde; Engelli kavramı diğer bireylerle eşit koşullar altında **topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden** uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişi” olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlamada yer alan **engelliliğin yarattığı dezavantaj ifadesi, ayrımcılığa vurgu yapmaktadır.** Ayrımcılık yasağı ile engellilerin haklarını kullanabilecek fırsatlara erişimi ve hakların kullanımı bakımından toplumun diğer üyeleriyle eşitlenebilmeleri arasında yakın ilişki bulunmaktadır. Dolaylı ayrımcılık; farklı durumda olan kişilerin aynı muameleye tabi tutulması olarak tanımlanmaktadır. (Avrupa Ayrımcılık Yasağı Hukuku El Kitabı, Avrupa Konseyi, 2010)

31. Şikayet konusu talep bağlamında; başvurunun ikamet etmekte olduğu konuttan, sokağın dışına, engelli olmayan bir bireyin erişimi mümkünken, engelli bireyin ancak birkaç kişinin yardımı ile ve zorlanarak erişiminin sağlanması dolaylı bir ayrımcılığa maruz kalması sonucunu doğurmaktadır. Engellilerin bağımsız ve insan onuruna uygun bir yaşam sürebilmeleri için toplumun diğer üyeleriyle eşit şekilde fiziksel çevreye, ulaşım, bilgiye ve iletişime, halka açık diğer tesis ve hizmetlere erişimlerinin sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda; **engelliler için erişebilirlik, hem hakları kullanabilmenin bir aracı, hem de bağımsız yaşamının, toplumsal yaşamın tüm alanlarına tam olarak katılabilmenin koşuludur. Başvuranın kısıtlı imkanlar dahilinde engelli ağabeyinin rahatsızlığı veya zorunlu nedenlerle ağabeyini daha rahat bir şekilde çıkarmak için yasaya uygun olmasa da yaptığı raylı sistemin Belediye tarafından yıkıldığının anlaşıldığı, mevcut ekonomik koşulları gözetildiğinde tek başına engelli ağabeyine bakmasının zor olduğu değerlendirilmiştir.**

32. Engelliliğe dayalı ayrımcılığı önlemek ve engelliler için erişebilirliği sağlamak; doktrinde yukarıda belirtilen İnsan hakları temelli model ile mümkün olacağı ifade edilmektedir. Bu model evrensel tasarımı zorunlu kılmaktadır. Evrensel tasarım; ürünlerin, çevrenin, programların ve hizmetlerin özel bir ek tasarıma veya düzenlemeye gerek duyulmaksızın, mümkün olduğunca herkes tarafından kullanılabilir şekilde tasarlanması olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda evrensel tasarım herkesin kullanımına uygun mekanlar yaratmayı ifade ederken; makul uyarılama ise ayrımcılık yasağı bağlamında, evrensel tasarım yapılmadığı durumlarda engellilerin topluma ve yaşamın her alanına aktif olarak katılımını sağlayacak yükümlülükleri ifade etmektedir. (Engellilerin Erişebilirlik Hakkı Ve Türkiye’de Erişebilirlikleri, Selda ÇAĞLAR)

33. Ayrımcılık yasağı kapsamında devletin ayrımcılıktan kaçınma yükümlülüğü söz konusudur. Ancak takiben devletin, kaçınmanın ötesinde, özel önlemler gibi bir dizi önlem alma yükümlülüğü mevcuttur. Bu bağlamda ayrımcılıktan kaçınma şeklinde negatif bir yükümlülüğün yanında pozitif yükümlülükler de söz konusudur. Devletler açısından toplumun içinde barındırdığı farklı grupların ayrımcılığa uğramadan eşit şartlarda yaşayabileceği düzeni oluşturmak önem arz etmektedir. Bu sebeple devlet farklı grupları somut desteklerle eşitleyecek özel önlemler almakla yükümlüdür. Somut olayımız kapsamında, özel önlemlere örnek olarak fiziksel ve zihinsel engellilere özel olarak yaşamlarını rahatlıkla sürdürebilecekleri tedbirlerin alınması verilebilir.

34. Ayrıca edinilen güncel fotoğraflar, ayrıntılı yer görüntüsüne ait çıktılar ile başvuran ve idareler tarafından gönderilen fotoğraflar incelendiğinde fiziki koşulların mahalline gidip incelenmeden dosya içerisinden incelemenin mümkün olduğu, iddia, idarenin cevabı ve görüntüler incelendiğinde teknik

açından bir bilirkişinin incelemesine gerek olmadığı, zira verilecek kararda idareye inisiyatif verilmesi düşünüldüğünden mahallinde keşfe gerek görülmemiştir

(<https://www.google.com.tr/maps/@41.1224397,29.1042452,3a,75y,167.71h,83.35t/data=!3m6!1e1!3m4!1sQvgRctmumPfnQfKyzSylQ!2e0!7i13312!8i6656>, Erişim Tarihi: 27/09/2016).

35. Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri, idarenin cevabi yazıları, yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; şikayet başvurusunun ikamet etmekte olduğu çıkamaz sokağın araç yolu olarak düzenlenmesi talebinin reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık tespit edilemediğinden bu talebin reddine karar verilmesi gerektiği, ancak Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin uygulanmasını denetlemek üzere kurulan Engelli Hakları Komitesinin kararında; engelli bireylerin hak ve özgürlüklerden yararlanmasını sağlayacak bir yaklaşım benimsediği, **30/04/2014 tarihli İl İnsan Hakları Kurulu toplantısında kabul edilmiş olan Kurul Kararı'nın da başvuranın engelli ağabeyinin erişiminin sağlanmasına yönelik olduğu, bir diğer yönden şikayet başvurusunun yüksek insani duyguları, yüksek akraba ilişkileri, engellinin erişiminin sağlanması hususunun hayati önemde olduğu ile Beykoz Belediyesinin ekonomik ve yapısal durumu gözetildiğinde araç yolu olarak düzenlenme dışında, örneğin engelli asansörü, raylı sistem veya idarece takdir edilecek başka bir yöntemle engellinin her türlü hizmete ve araca ulaşımının kolaylaştırılması ve erişiminin sağlanması hususunda ölçüsüz veya aşırı bir yük getirmeyen, gerekli ve uygun değişiklik ve düzenlemelerin yapılması gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.**

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

36. Anayasamızın "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikayete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

37. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil, aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

38. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde; Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar

Şartının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası”nda da yer verilmiştir.

39. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikayet başvurusu kapsamında Kurumumuzun bilgi ve belge talebine süresi içinde cevap verildiği, idarelerin başvuranla ilgili işlemlerinde makul sürede karar verme, kanunlara uygunluk, kararların gerekçeli olması ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun davrandığı;** ancak idarelerin şikayet başvurusuna verdiği cevaplarda karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarelerin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

40. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması” başlıklı 21 inci maddesinde, Kamu Denetçiliği Kurumunun inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması halinde durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiş; Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 38 inci maddesinin dördüncü fıkrasında da Kurumun inceleme ve araştırmasını, şikayet başvuru tarihinden itibaren, altı ay içinde sonuçlandıramaması halinde durumun gerekçesiyle birlikte başvurucuya tebliğ edileceği ve durmuş olan dava açma süresinin tebliğden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda incelemenin altı ayda bitirilememe gerekçesi ve dava açma süresinin kaldığı yerden yeniden işlemeye başlayacağı hususu 13/05/2016 tarihli ve 3802 sayılı yazı ile başvurucuya bildirilmiştir.

B. Yargı Yolu

41. Anayasamızın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 inci maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin eylem ve işlemlerine karşı varsa 60 günlük dava açma süresinden arta kalan sürede İstanbul İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre, **ŞİKAYETİN KISMEN KABULÜNE KISMEN REDDİNE,**

1. Şikayet başvurusunun ikamet etmekte olduğu çıkmaz sokağın araç yolu olarak düzenlenmesine ilişkin talebinin **REDDİNE,**

2. Şikayet başvurusunun engelli ağabeyi ..'in evinden çıktuktan sonra engelli asansörü, raylı sistem veya idarece takdir edilecek başka bir yöntemle ..... Çıkmazından .... Sokağa **ulaşımının makul sürede kolaylaştırılarak erişiminin sağlanması hususunda yeni bir işlem tesisi için BEYKOZ BELEDİYE BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE**

BULUNULMASINA,

6328 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, merciince (Beykoz Belediye Başkanlığı) bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Bu kararın şikayet başvurusuna ve gereği için **BEYKOZ BELEDİYE BAŞKANLIĞINA** tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce **karar verildi.**

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi